

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲINIUS

2002 m. balandžio 25 d. Nr. 17 (495) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

“Pateisintas blogis - išlaisvintas blogis...”

(F.Krasavinas)

Šiuos žodžius prof. V.Landsbergis (tuometinis LR Seimo pirmininkas) pasakė Tarptautinio kongreso “Komunizmo nusikaltimų įvertinimas”, vykusio 2000 m. birželio 12-14 d., plenariniame posėdyje.

Šiandien nerasime žmogaus, kuris patyręs sovietinio genocido žiaurumus būtų bent akimirksniui užmiršęs nuožmius tardytojų žvilgsnius, stribų patyčias, kuriuos teko išgyventi lageriuose, tremtyje ir tardymo kamerose. Mūsų atmintis - tai kova prieš užmarštį. Mūsų atmintis - tai laisvės kova prieš tironiją. Šios sentencijos patvirtina ką tik pasirodžiusios knygos “Antikomunistinis kongresas ir Tarptautinio Vilniaus visuomeninio Tribunolo procesas (Komunizmo nusikaltimų įvertinimas)” idėją.

Tomis dienomis, kai Vilniuje vyko Antikomunistinis kongresas, į sostinę iš atokiausių Lietuvos kampelių plūdo žmonės - buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, partizanai. Tie, kurie nukentėjo nuo komunistinio genocido, norėjo bent po 50-ies metų išgirsti nuosprendį komunizmui. Tai - pirmas tokio masto renginys Europoje. Jame dalyvavo komunistinio režimo smurtą patyrusių 25 šalių atstovai. Kongresas ir po jo vykęs Tribunolas dar kartą patvirtino Lietuvos žmonių

kančių ir mirčių statistiką, komunistinio okupacinio režimo nužmogėjimą. Ši knyga - Kongreso ir Tribunolo dalyvių kalbų bei jų eigos metraštis.

Balandžio 17 d. Kaune, LPKTS salėje, visuomenei buvo pristatyta ši knyga. Norėta pasidžiaugti dideliu darbu ir išpopuliarinti labai rimtą leidinį.

Pristatyme dalyvavo Kongreso organizacinio komiteto pirmininko pav., LPKTS pirmininkas dr. P.Jakučionis, Tribunolo pirmininkas advo-

katas V.Zabiela, prof. habil. dr. A.Tyla, istorikas A.Markūnas, teisės dr. V.Raudeliūnas, Kovo 11-osios Akto signataras A.Endriukaitis, prof. A.Dumčius ir kiti.

Renginio vedėja D.Kazlauskienė pirmą į tribūną pakvietė Vatikano radijo laidų vedėją mons. V. Kazlauską, kuris į susirinkusiuosius kreipėsi invokacija tremtinių atminimui: “Dieve, mūsų tėve. Tavo akivaizdoje žvelgiame į baisią genocido tragediją, kuri ištiko mūsų tautą. ...Švie-

Įžanginį žodį tarė LPKTS pirmininkas P.Jakučionis

sos gali suteikti tik krikščioniškasis soteriologijos, žmonijos išganymo - tai yra Dievo įsikūnijimo, Jėzaus kančios, mirties ir prisikėlimo, mokslas”.

Tylos minute pagerbti išėję į Amžinybę, smuikininkė L.Sabalaiuskaitė pagriežė Fr.Šuberto “Ave Marija”.

(keliami į 4 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Valstybės vėliava kelti tereikės Vasario 16-ąją

Rodos, dar taip neseniai lietuviškos trispalvės plazdėjimas džiaugsmo virpesiais nubanguodavo kiekvieno save ir savo tautą gerbiančio lietuvių širdimi. Rodos, nė kiek ne keista, kad nepriklausomybę atkūrusiai valstybei ir jos piliečiams valstybingumo simboliai - himnas, herbas, vėliava - gerbtini. O pagarba jiems deklaruota Lietuvos Respublikos įstatymuose. Deja, praėjusią savaitę balandžio 18 d. liberalai sugėbė ir šioje srityje sukelti individualisto maištą: priimtos įstatymo pataisos dėl Lietuvos valstybės vėliavos. Jomis panaikinta privačių asmenų ir valstybės bei savivaldybių institucijų prievolė kelti valstybinių švenčių proga trispalvę valstybinę vėliavą. Tiesa, socialdemokrato Juliaus Sabatausko pasiūlymo dėka vėliavą bus privaloma kelti

tik Vasario 16-ąją. Visų kitų valstybinių švenčių dienomis valstybinės ir savivaldybių institucijos privalės kelti vėliavas tik tuo atveju, jeigu taip nuspręs Vyriausybė. Gyventojai galės elgtis savo nuožiūra. Privatūs asmenys ir užsieniečiai taip pat galės kelti užsienio valstybių vėliavas.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos atstovas Seime Povilas Jakučionis taip pat teikė pataisą, kuria ketinta išvengti perdėto pilietinių pareigų liberalizavimo, deja, jo siūlymai nesulaukė reikiamos paramos.

Siūlymą panaikinti prievolę kelti valstybines vėliavas valstybės švenčių dienomis inicijavo Seimo pirmininko pavaduotojas liberalas Gintaras Steponavičius.

“Mes esame stiprūs tiek, kad galėtume pasitikėti savo žmonėmis ir žmonėmis, aš manau, tai įvertins, o pigus politikavimas ir etikečių lipdymas yra žemo lygio politika”, - atrėžė kritikams liberalas. (keliami į 3 psl.)

Aktualijos

■ Nuo šių metų pradžios daugiau nei 9 proc. sumažėjo Lietuvos gyventojų parama šalies narystei Europos Sąjungoje ir padaugėjo neapsisprendusiųjų.

■ Lietuvoje viešėjęs Austrijos prezidentas Tomas Klestilis pareiškė, kad narystės Europos Sąjungoje siekianti Lietuva privalo iki 2009 metų nutraukti Ignalinos atominės elektrinės antrojo reaktoriaus eksploataciją, kaip to reikalauja Europos Komisija ir Sąjungos narės.

■ Nuosaikiųjų konservatorių sąjungos pirmininkas G.Vagnorius nusprendė apskųsti Administraciniam teismui sveikatos apsaugos ministro R.Dobrovolskio įsakymą dėl kvotų nustatymo kompensuojamiems vaistams. Ir parlamentinės opozicinės partijos svarsto galimybę vėl inicijuoti interpeliaciją sveikatos apsaugos ministrui, jeigu jis neatšauks savo įsakymo dėl kompensuojamųjų vaistų kvotų.

■ Vyriausybė pritarė Nacionalinio saugumo strategijos projektui, kurį buvo apsvačiusi Valstybės gynimo taryba, ir teikia jį Seimui. Nacionalinio saugumo strategija apima politinę, gynybinę, ekonominę ir kitas veiklos sritis. Ją realizuojant siekiama užtikrinti šalies suverenitetą, teritorinį vientisumą, demokratinę konstitucinę santvarką, žmogaus teises ir laisves.

■ Konservatoriai siūlo atstatyti Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininką Rolandą Pavilionį, nes jo veiksmai, konservatorių vertinimu, prieštarauja strateginiams užsienio politikos tikslams.

■ Socialdemokratų partijos narių reitingavimo rezultatai nulėmė Česlovo Juršeno kandidatūrą, kurią partijos nariai norėtų iškelti tuo atveju, jei A.Brazauskas atsisakytų kandidatuoti. Kita vertus, kandidatūros parinkimas, remiantis partijos viduje suruošto reitingavimo rezultatais, tikslingas tik tuomet, jei tą kandidatą rinktų tik partijos nariai.

■ Prancūzai protestuoja gatvėse, o politiniai lyderiai vienijasi. Taip pastarųjų dienų įvykius komentuoja Prancūzijos žiniasklaida. Policininkams teko panaudoti net ašarines dujas, kad išsklaidytų į Paryžiaus gatves išėjusius demonstrantus, protestavusius prieš šalies kraštutinių dešiniųjų lyderio le Peno pergalę pirmajame rinkimų ture.

● Dėl Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo

Kadangi 2002 m. balandžio 4 d. “Tremtinių” paskelbtame A.Vaitkutės straipsnyje “Kodėl tai vyksta nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje” yra pateikta netiksli informacija apie PD(R)T komisijos darbą, turime pareikšti:

1. 1997 m. lapkričio 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr.1244 “Dėl pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos sudėties ir nuostatų patvirtinimo” yra nustatyta, kad Komisija posėdžiauja ne mažiau kaip vieną kartą per mėnesį. Šios nuostatos ir laikomasi. Komisija, sudaryta iš įvairių žinybų atstovų, posėdžiauja kas dvi-tris savaites ir apsvarsto visą parengtą posėdžiui dokumentaciją. Per šiek tiek daugiau kaip keturis Komisijos darbo metus jau įvy-

ko 98 Komisijos posėdžiai, kuriuose buvo apsvačiusi ir pasiūlyta pripažinti statusą 7779 pasipriešinimo dalyviams ir 64459 nukentėjusiems asmenims. Nesunku paskaičiuoti, kad vidutiniškai vienam Komisijos posėdžiui tenka daugiau kaip 100 pasipriešinimo dalyvių ir beveik 700 nukentėjusių asmenų prašymų. Sutikite, kad visuomeniniais pagrindais dirbančiai Komisijai tai yra nemažas darbo krūvis ir kaltinti Komisiją, kad ji mažai apsvarsto prašymų, nederėtų.

2. Pastaruoju metu komisijos darbe susidarė tam tikrų sunkumų. 2001 m. žymiai sumažėjus gaunamų iš nukentėjusių asmenų prašymų pripažinti jiems teisinį statusą, LGGRT centro vadovybė sumažino ir darbuotojų,

(keliami į 3 psl.)

LR Prezidentui
VALDUI ADAMKUI

Prašymas

Lietuvos Respublikos Seimas balandžio 18 d., nepaisant daugelio visuomenės organizacijų prieštaravimų ir protestų, priėmė įstatymo projektą Nr. IXP-946(2) "Dėl Lietuvos valstybinės vėliavos 3, 5, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo". Šie įstatymo pakeitimai panaikina priedermę gyventojams, privačioms įmonėms bei organizacijoms iškelti Lietuvos valstybinę vėliavą valstybės švenčių dienomis.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga mano, kad pagarba Lietuvos valstybei ir jos simboliams, deja, daliai visuomenės dar neišugdyta. Dėl to įstatymo pakeitimas gali paskatinti abejingumą ir kitoms piliečių pareigoms, stabdyti pilietinės visuomenės plėtotę, menkinti pagarbą savo tautos kultūrai ir istorijai.

Gerbiamas Respublikos Prezidentė, prašome pasinaudoti savo konstitucinėmis teisėmis ir vetuoti šį įstatymą.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas **P. JAKUČIONIS**

LR Prezidentui V. ADAMKUI
LR Seimo Pirmininkui A. PAULAUSKUI
LR Ministrui Pirmininkui A. BRAZAUSKUI
Šiaulių apskr. viršininkui A. ŠEDŽIUI
Šiaulių m. merui

Pareiškimas

Šiuo metu Lietuvoje vis aktualesne problema tampa susirgimų tuberkulioze augimas, nepakankama profilaktika ir gydymas, ypač mokyklose. Tai kelia pavojų žmonių sveikatai. Laiku nediagnozavus tuberkuliozės ir nepradėjus gydymo, daug šalies gyventojų užsikrečia ir suserga šia liga. Dar didesnis pavojus kyla mokyklose, nes dalis tėvų nesirūpina savo vaikų sveikata, nesilanko pas šeimos gydytojus. Neišsprendus minėtų problemų, plinta tuberkuliozė. Todėl mes reikalaujame:

1. Kasmet mokymo įstaigose profilaktiškai tikrinti moksleivių sveikatą (taip pat ir dėl TBC).

2. Pastoviai tikrinti dėl tuberkuliozės nakvynės namų gyventojus ir benamius. Tam pasitelkti ir policijos darbuotojus.

3. Maitinamuosius labdaros įstaigose įpareigoti per nustatytą laiką pasitikrinti dėl tuberkuliozės.

4. Šeimos gydytojus įpareigoti vykdyti tuberkuliozės profilaktiką. Įtariant TBC neriboti tyrimų rentgenų skaičiaus.

5. Organizuoti sanitarinį-profilaktinį švietimą, kad gyventojai patys atpažintų pirminius šios ligos požymius ir taip apsaugotų nuo TBC plitimo.

LTS Šiaulių sk. pirm. **R. VARAPICKAS**

LPKTS Šiaulių sk. pirm. **Č. DIRKĖ**

TS (LK) Šiaulių sk. pirm. **E. CIVILKA**

LKDP Šiaulių sk. pirm. **V. LAMANAUSKAS**

LPKTB Šiaulių sk. pirm. **V. MOCIUS**

Ar eis į prezidento rinkimus?

Lietuvos radijo "Savaitės komentaras"

Premjero Algirdo Brazausko asmeninio gyvenimo skandalas užgožė visus savaitės įvykius, ir visai ne todėl, kad visuomenė liguistai mėgautųsi lovos ir palovės temomis. Priešingai, išskyrus vieną paparacišką nuotrauką, nei žiniasklaidos, nei visuomenės negalėtum kaltinti nesveiku smalsumu premjero atostogoms, todėl Žurnalistų etikos inspektorius visai be reikalo prikiša žiniasklaidai diskretiškumo stoką. Visuomenė privalo žinoti apie savo vadovo asmeninį gyvenimą jau vien todėl, kad melu savo nuodėmes dangstantis vadovas gali tapti šantažo objektu, o tada lengva išduoti ir valstybę, ir visuomenę.

Ne Brazausko atostogų Egipte nuotykiams su Kristina Butrimiene yra savaitės tema, o melas. Premjeras meluoja, norėdamas atrodyti moraliai švaresnis, negu yra iš tikrųjų. Jeigu Brazauskas su žmona išsiskyrė jau prieš porą metų, tuomet kyla klausimas: ar valdžios nomenklatura turi nuosavus kodeksus, pagal kuriuos skiriasi ir išskiria savo meilužes sutuoktiniams net nežinant? Tuomet nomenklaturai sutuoktiniams tikrai nelengva gyventi - reikia kasdien savo žmogų klausinėti: ar tu dar

su manimi neišsiskyręs?

Tačiau visai galima daiktas, kad ir pats Brazauskas apie savo skyrybas su žmona Julija nežinojo iki pat praėjusio pirmadienio. Rinkimų biografijoje rašė: vedęs. Pats pasirašė bendrą su žmona Pajamų ir turto deklaraciją. Žmona norėjo kartu važiuoti ir atostogauti, vyras sugalvojęs tik tokią pretekstą jos nesivežti, kad Egipte jai būsią per karštą. Tik sugrįžęs po žiniasklaidos išryškintos kelionės su meiluže, pasak Brazausko dukters, sekmadienį tėvas pasakęs, kad skirsis ir ves Butrimienę. Vienintelis socialdemokratų informacijos meistras Gediminas Kirkilas pasakė žinojęs, kad Brazauskas jau išsiskyręs beveik prieš porą metų.

Beje, ne pats premjeras, o Kirkilas spaudos konferencijoje perskaitė Brazausko pareiškimą ir atsakinėjo į klausimus apie savo vado asmeninį gyvenimą. Kirkilas žino daugiau negu pats Brazauskas? Tuomet visiškai įmanoma, kad prieš dvejus metus įvykusių skyrybų versija ir gimė Kirkilo galvoje. Jeigu per pirmadienį prausiant vado moralinį veidą taip padirbėta, kad atsirado ir teismo sprendimas, ir reikiama įrašai apie skyrybas valstybės institucijose, tuomet visuomenei jau tikrai turėtų būti neramu - įmanomos ir pačios didžiausios valstybinės klastotės.

Į visus klausimus paniekindamas visuomenę Brazauskas atsakinėja, kad tai jo asmeninis reikalas, neturintis niekam rūpėti, bet tokie atvejai reikėjo pasitraukus iš prezidento posto visam laikui atsisveikinti su politika ir gyventi vien savo malonumui. Beje, išėjimas iš prezidentūros ir buvo pats garbingiausias Brazausko žingsnis. Pripažinęs, kad politikai trukdo jo komunistinis šleifas, be kita ko, jis tada pridūrė, kad nori ir savo asmeninį gyvenimą susitvarkyti. Reikėjo ir nebesugrįžti, jeigu susitvarkyti nepasisėkė ir yra ką slėpti.

Mes patys kalti, kad reitingų apakintam Brazauskui nebegalioja nei teisės normos, nei etikos taisyklės. Pamatę, kad prie Brazausko kaip prie tefloninės keptuvės niekas nelimpa, dešinieji jam buvo atlaidūs vien dėl to, kad būdamas Prezidentu jis neparėdavė Lietuvos, o dabar nenusuko Vyriausybės vairo nuo NATO ir Europos Sąjungos, o kairieji Brazauskui dėkingi už viską, kaip sakė viena moteris per radiją:

(keliamą į 3 psl.)

Laiko pulsas

■ Luidžio Fasulas, privačiu lėktuvu įsirežęs į dangoraižį Italijos finansų sostinėje Milane, pasauliui priminė kraupius rugšėjo 11-osios teroro aktus Jungtinėse Valstijose. Mieste po katastrofos buvo kilusi panika, todėl S. Berlusonio vyriausybė paskubėjo pareikšti, kad tai nesusiję su teroro išpuoliu, nors Italija, viena pagrindinių JAV sąjungininkių kare su terorizmu, jau senokai minima kaip vienas iš potencialių teroristinių taikinių. Italijos visuomenei nuraminti buvo pateikta "nelaimingo atsitikimo" versija, nors vis daugėja požymių, kad tai galėjo būti savižudybės aktas. Spauloje pasirodė pranešimų, kad patyrusio piloto pilotuojamas "Piper Air Commander 112" jau tolo nuo miesto, kai Milano oro uosto skrydžių kontrolės centrui buvo pranešta apie lėktuvo valdymo gedimą. Po to lakūnas pasuko į šoną, nuskrido miesto kryptimi ir po kelių minučių trenkėsi į "Pirelli" dangoraižį, kuriame įsikūrusi Lombardijos administracija. Jei pasitvirtintų, kad L. Fasulas pasirinko tokį savižudybės būdą, tai jau būtų antras panašus atvejis pasaulyje šiais metais. Sausio 5-ąją Jungtinėse Valstijose, Tampos mieste, į banko dangoraižį pavogtu lėktuvu "Cesna" įsirežęs penkiolikmetis Č. Bišopas paliko raštelį, kuriame buvo garbinamas teroristų vadeiva Osama bin Ladenas. Lėktuvo katastrofa Milane tik dar kartą patvirtino, kad šiuo metu neįmanoma atremti atakos iš oro, ypač tada, kai to visai nesitikima.

■ Netikėtai griežtas ir nediplomatiškas vyriausybės vadovo A. Brazausko pareiškimas, kad Lietuva Ignalinos atominės elektrinės (IAE) II bloko uždarymui "neskirsi centą", rodo, kad į prezidento rinkiminę kampaniją įsitraukia ir "sunkioji artilerija". Pažymėtina, kad toks vyriausybės vadovo pareiškimas buvo padarytas iš karto po trišalio susitikimo, įvykusio prezidentūroje tarp jo, Seimo pirmininko A. Paulausko ir Prezidento V. Adamkaus, tuo tarsi teigiant, jog tai bendra svarbiausių valstybės asmenų pozicija. Žinant premjero A. Brazausko sugebėjimą laviruoti, galima numanyti, jog toks griežtas pareiškimas dėl Ignalinos AE II bloko uždarymo yra skirtas šalies vidaus vartotojams, o derybose su Europos Sąjunga tokia bekompromisinė poza iš anksto pasmerkta nesėkmei. Todėl tikėtina, jog griežtas tonas bus girdimas tik Lietuvoje, o Europos Sąjungos komitetuose derybų metu vyraus dalykinis pragmatizmas.

■ Valdančioji dauguma savo skirto sveikatos apsaugos ministro R. Dobrovolskio pagalba nusprendė galutinai suriesti į ožio ragą pagrindinius kompensuojamųjų vaistų vartotojus: pensininkus, invalidus ir vaikus. Pagal naujai nustatytą tvarką, gydytojai gali išrašyti kompensuojamųjų vaistų tik už nustatytą sumą. Jei nustatyta kvota bus viršijama, pusę tos sumos turės padengti pati gydymo įstaiga. Turbūt nesunku spėti, kad visiems besikreipiantiems kompensuojamųjų vaistų gali ir nepakakti, todėl konfliktai tarp pacientų ir gydytojų jau užprogramuoti. Tuo labiau kad pats ministras ragina pacientus kreiptis į teritorines ligoninių kasas ir skusti gydytojus, jei pastarieji mėgins atsisakyti išrašyti kompensuojamųjų vaistų. Labiausiai gali nukentėti sergantys lėtinėmis ir nepagydomomis ligomis pacientai, nes jiems reikalingi vaistai yra vieni brangiausių, o pigesnis pakaitalas dažnai neefektyvus. Opozicijai atstovaujantys konservatoriai paragino R. Dobrovolskį atšaukti savo įsakymą, kaip pažeidžiantį teises ir moralines nuostatas. Laisvosios rinkos ekspertai R. Dobrovolskio įsakymą dėl išlaidų kompensuojamiesiems vaistams kvotų vertina kaip korupcijos skatinimą tarp gydytojų. Patys gydytojai siūlo išbraukti brangiausias kompensuojamuosius vaistus iš sąrašų, kad nebūtų erzinami ligoniniai, o jie patys paverčiami dirbtinai sukurtų problemų įkaitais. Sveikatos apsaugos ministras pareiškė žinąs, kas kelia sumaištį ir kad vaistų išrašymo kvotų nebus atsisakyta. Opozicija pagrasino ministrui interpeliacija.

■ Vienas svarbiausių valstybės atributų - mūsų trispalvė gavo žeminantį antausį - Seimas pritarė liberalo G. Steponavičiaus inicijuotoms pataisoms. Nuo šiol privatiems asmenims valstybės vėliavą būtina kelti tik per Vasario 16-ąją, o valstybinės ir savivaldos institucijos kels vėliavas tik tuomet, kai taip nuspręš Vyriausybė. Pataisų autorius mano, kad jos užtikrina žmogaus teisę į privataus elgesio laisvę ir panaikina reikalavimą privalomai minėti Vyriausybės nurodytas šventes. Liberaliai nusiteikęs jaunikaits nusprendė pažaisti demokratiją mūsų tautiniais jausmais ir nacionaline savigarbą, ir tam entuziastingai pritarė kai kurie kairiečiai. Proto balsas, kad taip griauamas Lietuvos valstybingumas ir tautinė praeitis, liko neišgirstas. Įdomiausia, kad naujosios pataisos suteikia piliečiams galimybę minėti jiems brangias šventes keliant ne tik Lietuvos, bet ir kitos valstybės vėliavas. Tad neturėtume labai nustebti, jei greitai laiku išvystume mūsų miestuose ir gatvėse tos spalvos vėliavas, kurias kai kas jau spėjo ir pamiršti.

Juozas KUNDROTAS

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Pats šios pilietinės pareigos kvestionavimas tik įrodo, kad šalyje yra daug pilietiškai nebrandžių asmenybių. Panašu, kad atsikirtinėdamas kritikams šis Seimo narys tikriausiai ir bus įvardijęs pagrindines šio sumanymo priežastis – “politikavimas”, “žemo lygio politika”, noras įsiteikti rinkėjams.

Dolitikus gąsdina R.Kalantos auka

Modernios vartotojiškos visuomenės aktualijos ir naujai formuojami požiūriai į tam tikrus dalykus kertasi ir su kita – neva “atgyvenusia” nepriklausomos Lietuvos vertybe – pagerbti didvyrius, sudėjusius galvas už jos laisvę. Šių metų gegužės 14 d. sukanka 30 metų nuo R.Kalantos susideginimo protesto prieš sovietų okupaciją. Pasiūlymas gegužės 14 d. įtraukti į Atmintinų dienų sąrašą ir pavadinti ją Romo Kalantos aukos diena Seime sukėlė abejonių, ar tokiu būdu nebus Lietuvoje skatinamos savižudybės. Tokios pat reakcijos susilaukė ir Seimo nario A.Stasiškio siūlymas Laisvės kovų dalyviams įsteigti Margirio

vardu pavadintą apdovanojimą. Ir tada buvo baimintis, kad taip bus skatinamos savižudybės. Iš tiesų psichoterapeutai yra ištyrę ir nustatę, kad bet koks viešas savižudybės romantizavimas ar aptarinėjimas su užuojauta ir supratimu nusižudžiusiam skatina sergančius žmones ryžtis kelti ranką prieš save. O Lietuva tikrai turi didelę bėdą dėl savižudžių: ji vis pirmauja Europoje. Tiesa, reikėtų pasidomėti, ar pasiryžimas už savo Tėvynės laisvę paaukoti gyvybę iš tiesų būtų toks užkrečiantis pavyzdys potencialiems savižudžiams – ligo-niams? Be to, nereikia pamiršti, kad esame nepriklausomos valstybės piliečiai, kurie bet kada turi būti pasiruošę ginti savo žemę, net savo gyvybės sąskaita.

Trečiadienį Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitete vis dėlto nutarta šią dieną įtraukti į Atmintinų dienų sąrašą ir pavadinti Pilietinio pasipriešinimo diena. Šio komiteto narys P.Jakučionis siūlė šią dieną pavadinti tiksliau – Neginkluotojo pasipriešinimo okupacijai diena. Gegužės 14-osios pavadinimą dar turėtų tvirtinti Seimas.

Dėl Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo

(atkelta iš 1 psl.)

ruošiančių nukentėjusių asmenų dokumentus svarstymui Komisijoje, skaičių, pervesdama dalį jų dirbti į kitus padalinius. 2002 m. pradžioje pradėjus teikti važiavimo visuomeniniu transportu lengvatas tik asmenims, turintiems politinio kalinio ir tremtinio teisinio statuso pažymėjimus, vėl žymiai padidėjo iš Kauno ir kitų miestų prašymų skaičius iš asmenų, kurie kažkodėl anksčiau gauti minėtus statusus nepasirūpino. Esant mažesniai darbuotojų skaičiui jau nesuspėjama laiku parengti Komisijos posėdžiui (įvesti į kompiuterinę sistemą) visų nukentėjusiųjų asmenų prašymų.

Tenka pažymėti, kad nukentėjusių asmenų dokumentų rengimo grupė priima iš miestų ir rajonų atstovų ne po 50 (kaip teigiama straipsnyje),

o visus atvežtus nukentėjusių asmenų prašymus. O dėl reikalingų dokumentų, tai priimant juos pretendentai nekeliama kokių nors ypatingų reikalavimų, o vadovaujamas bendromis dokumentų pateikimo nuostatomis. Kauniečių prašymai nėra kažkoku būdu diskriminuojami. Šiuo metu teisinis nukentėjusiojo asmens statusas jau yra pripažintas 8488 kauniečiams ir (palyginimui) 7694 vilniečiams.

LGGRT centro vadovybė ir Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija atkreipė dėmesį į minėtame straipsnyje iškeltas problemas ir stengsis paspartinti prašymų iš nukentėjusių asmenų parengimą svarstymui, jų nagrinėjimą, teisinių statusų pripažinimą bei pažymėjimų išdavimą.

**Komisijos pirmininkas
Eugenijus Rimvydas
STANCIKAS**

Ar eis į prezidento rinkimus?

(atkelta iš 1 psl.)

“Ko čia knaisiotis po Brazausko moralę, reikia džiaugtis, kad jis pensijas moka”.

Maišiagalos medžioklę irgi galima būtų laikyti asmeniniu Brazausko laisvalaikiu, tačiau medžioklės metu stumdomos valstybių sienos galėjo uždaryti Lietuvai kelią į atvirą jūrą. Tik baigdamas kadenciją Brazauskas prisipažino neva Šleževičius jį tada apgavęs, pakišęs pasirašyti netinkamą dokumentą. Štai ir įrodymas, kokią įtaką asmeninis vadovų gyvenimas turi valstybei.

Meluoja Brazauskas irgi ne pirma

kartą. Prieš pat eidamas į premjero postą, skrido į Maskvą Lubio dujų reikaliukų tvarkyti ir gerokai susipainiojo meluodamas: iš pradžių sakęs, jog buvo Kaune, paskui, kad Maskvoj sveikino draugą. Po tokio aki-brokšto nė vienas kitas kandidatas nebebūtų tapęs premjeru, bet ne Brazauskas. Jam viskas galima. Mes viską jam leidžiame.

Stebėdami tokį iškreiptos moralės vaizdą, mes vis tiek keliame Brazausko reitingus ir ramiai spėliojam: eis į prezidento rinkimus jis ar ne?

**Lina
PEČELIŪNIENĖ**

Ivykiai, komentarai

Kaišioja pagalius

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas R.Pavilionis nepaliauja agituoti prieš Lietuvos stojimą į NATO. Tam labai pritaria premjero patarėjas A.Juozaitis. Ir labai keista, kad premjeras A.Brazauskas, bent jau oficialiai deklaruojantis esąs ištikimas strateginei užsienio politikos kryptčiai – narystei NATO, laiko šalia savęs tokį patarėją ir leidžia jam nuolat keikti NATO, Europos Sąjungą, pagaliau – žydus. Tyli ir Seimo pirmininkas, kai Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas savo pareiškimais ir veiksmais prieštarauja strateginiams užsienio politikos tikslams. Tad kas gali paneigti, kad premjeras A.Brazauskas ir Seimo pirmininkas A.Paulauskas tydomis nepritaria savo numylėtinių elgesiui ir veiksams? Pavyzdžiui, vadinantis save filosofu A.Juozaitis iš premjero patarėjų turėjo būti bemat išvytas, kai po tragiškų rugsėjo 11-osios teroro išpuolių JAV atvirai džiaugėsi, kad musulmonų teroristai

nužudė kelis tūkstančius žmonių. Naivu būtų manyti, kad artėjančiam labai svarbiu momentui – lapkričio mėnesio Prahos NATO viršūnių susitikimui – Aljanso Taryboje niekas nežinos apie R.Pavilionio, A.Juozaičio ir atskirų Seimo narių išpuolius. Nėra jokios abejonės, kad šitokie veiksmai skatinami (o gal ir apmokamai) iš Maskvos.

Tiesa, grįžęs iš Briuselio, kur Šiaurės Atlanto Tarybos susitikime su Lietuvos užsienio ir krašto apsaugos ministrais buvo svarstomas Lietuvos pasirengimas narystei NATO, krašto apsaugos ministras L.Linkevičius džiaugėsi, kad NATO Taryba patvirtino Lietuvos pažangos narystei Aljanse ataskaitą. Pasak ministro, NATO sąjungininkai teigia, kad Lietuva sėkmingai baigė trečiąjį, paskutinį prieš NATO viršūnių susitikimą Prahoje, pasirengimo etapą. Tiesa, ministras užsiminė, jog Lietuvai nedviprasmiškai rekomenduota atkreipti didesnę dėmesį į kovą su korupcija. Tik kas su ja kovos?

Dar du pretendentai

Beveik vienbalsiai Lietuvos liberalų sąjungos kongresas liberalų kandidatu į prezidentus patvirtino savo lyderį Eugenijų Gentvilą. Pastarasis išreiškė viltį, jog dešiniams pavys susitarti dėl bendro kandidato į prezidentus. E.Gentvilas taip pat pasakė nemanąs, jog liberalai turi laukti dabartinio Prezidento V.Adamkaus apsisprendimo kandidatuoti antrajai kadencijai. “Nereikia laukti, reikia dirbti”, – pabrėžė liberalų lyderis.

Nepaisant to, kad didžioji dauguma Liberalų sąjungos narių tvirtai palaiko savo lyderio kandidatūrą, Liberalų frakcijos Seime narys A.Ma-

tulevičius irgi nori būti prezidentu. Jis gyrėsi, kad net trys tūkstančiai rinkėjų tiesiog prašyte prašo, kad jis keltų savo kandidatūrą. A.Matulevičius teigia 20 tūkstančių rinkėjų parašų surinkęs be didelio vargo. Tuo tarpu E.Gentvilas sakė nematęs galimybės kelti kelis liberalų kandidatus.

Beje, prezidento rinkimuose dalyvauti aktyviai rengiasi jau nebežinia kelintą partiją pakeitęs R.Paksas. Jis pareiškė, jog pinigų rinkimų kampanijai “bus tiek, kiek reikės”.

Savo vadovą Rimantą Dagį irgi iškelė kandidatu į prezidentus negausi “Socialdemokratijos 2000” partija.

Atsibudo...

Pirmasis Prancūzijos prezidento rinkimų ratas baigėsi didžiuliu netikėtumu. Visos sociologinių apklausų įstaigos pranašavo, jog į antrąjį rinkimų ratą iš 16 kandidatų išeis dabartinis prezidentas Ž.Širakas ir premjeras – socialistų lyderis L.Žospenas. Tačiau atsitiko tai, ko niekas nelaukė. Į antrąjį rinkimų ratą pateko kraštutinių dešiniųjų vadovas, vadinamas netgi rasistu, antisemitu, neofašistu – Nacionalinio fronto lyderis Žanas Mari le Penas. Prezidentas Ž.Širakas surinko beveik 20 proc. balsų, o le Penas – per 17 proc. Socialistų lyderis premjeras L.Žospenas liko trečioje vietoje ir pareiškė, jog atsisistatydins artimiausiu metu. Visoje Europoje kilo didžiulis triukšmas. Dauguma politikų ir stambiausių laikraščių le Peną pergalę vadina pasibaisėtina ir didžiule gėda Prancūzijos demokratijai. Vos paskelbus pirmojo rato rinkimų rezultatus dešimtys tūkstančių demonstrantų užplūdo Paryžiaus, Marselio, Liono, Tulūzos ir kitų miestų gatves. Demonstrantai reikalauja “sustabdyti fašistą le Peną”, “nuplauti gėdą Prancūzi-

jai” ir pan. Socialistų ir komunistų partijų vadovai paragino savo šalininkus antrajame rinkimų rate atiduoti balsus už dabartinį prezidentą Ž.Širaką. Beje, švenčiantis pergalę le Penas ne naujokas kandidatuojant į Prancūzijos prezidentus. Jis jau kėlė savo kandidatūrą tris kartus – 1974, 1988 ir 1995 metais.

Politikos apžvalgininkai neabejoja, kad antrąjį rinkimų ratą neabejotinai laimės dabartinis prezidentas Žakas Širakas. Tačiau yra ir tokių, kurie mano, jog Prancūzijos rinkėjai, paprastai balsuojantys už kairiuosius, gegužės 5 d. gali balsuoti už le Peną. Antra vertus, demonstrantai, išėję į Prancūzijos miestų gatves protestuoti prieš “dešinįjį radikalą”, kažkodėl visiškai nenori užsiminti apie bolševikę, vadinančią save trockiste, Arletę Laguiller, kuri irgi surinko pakankamai daug (apie 8 proc.) balsų. Minėtoji veikėja ėjo į rinkimus su šūkiu “proletariato diktatūra”. Tokių šūkių šiuo metu nebekelia, bent jau oficialiai, netgi aršiausi komunistai.

Parengė Ričardas ŠALČIUS

“Pateisintas blogis - išlaisvintas blogis...”

(atkelta iš 1 psl.)

Komunistinis genocidas turi būti pasmerktas

Į tribūną pakyla Kongreso organizacinio komiteto pirmininko pav. dr. P.Jakučionis:

- Susirinkome į knygos “Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas” suktuves, - pasakė jis. - Mes suprantame, ką reiškia tokios knygos pasirodymas ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Ji gimė po Kongreso ir Tribunolo, kurių atsiradimą inicijavo LPKTS, LPKTB, Politinių kalinių sąjunga, Lietuvos laisvės kovos sąjūdis. Šių organizacijų atstovus nuoširdžiai sveikinu dėkodamas visiems prisidėjusiems ir dalyvavusiems. Europoje tokio renginio iki šiol nebuvo. Mes sieksime, kad ši knyga patektų į Europos universitetų bibliotekas, į tų žmonių rankas, kurie dalyvavo Kongrese bei Tribunole, ir kad apie tai sužinotų jaunoji karta. Knyga baigiama versti į anglų kalbą, mes pageidautume, kad ji būtų verčiama ir į rusų kalbą. Apie Kongresą ir Tribunolą sukurtas valandos trukmės dokumentinis kino filmas. Jis skirtas išeivijai bei Europos transliuotojams.

Toliau kalbėtojas pažymėjo, jog buvo kreipiamasi į Europos šalis - tas organizacijas, kurios ateityje taip pat galėtų surengti panašius kongresus ar tribunolus kasmet vis kitoje šalyje. Reikia dirbti tol, kol išjudinsime Europos bei pasaulio šalių vyriausybes, kad šios surengtų tarptautinį tribunolą komunizmui teisti. Tai galėtų pakartoti Niurnbergo procesą, pasmerkusį fašizmą. Tuo labiau kad komunizmo padaryta žala žymiai didesnė. Mūsų tikslas - sulaukti komunizmo pasmerkimo tarptautiniu mastu ir nusikaltėlių bausmės. Jau sudarytas Romos statusas-sutartis, kuriame numatyta rengti tarptautinį preliminarinį teismą genocido vykdytojams. Šią sutartį pasirašė iki 100 valstybių. Tam, kad ji įsigaliotų, reikia, kad ją ratifikuotų 60 valstybių. Lietuva tokią sutartį pasirašė, bet ji dar neratifikuota. Pagrindinis Seimo, Vyriausybės, Prezidento, Užsienio reikalų ministerijos uždavinys - kad ši sutartis būtų kuo greičiau pateikta Seimui ratifikuoti. Kol kas neratifikuota ir Genocido Konvencija, kuri buvo pasirašyta 1948 m. Tai - Jungtinių

Tautų Genocido Konvencija. Lietuvoje ji pasirašyta, prie jos prisijungta, bet iki šiol taip pat neratifikuota. Šie veiksmai turi būti atlikti.

Kongreso organizacinio komiteto pirmininkas advokatas Vytautas Zabiela

- Esame žiauriausių nusikaltimų liudytojai. Jei žūsta 100 mln. žmonių, tai labai rimta. Mes negalime leisti, kad tokie nusikaltimai liktų neįvertinti, privalome apie tai pasakyti tiesią ir reikalauti teisingumo, - sakė advokatas.

Šioje knygoje rasite informacijos, jog pasaulyje išžudyta per šimtą mln. žmonių, apie 20 mln. - Sovietų sąjungoje. Lietuva - labiausiai nukentėjusi šalis Europoje ir nuo komunistinio, ir fašistinio genocido. Ji pirmoji ėmėsi iniciatyvos kelti šį klausimą tarp pasaulio bendrijų. Jau vien tas faktas, kad Kongrese dalyvavo atstovai iš Amerikos, Kanados, Japonijos, Izraelio, kai kurių Azijos šalių, Rusijos, Vokietijos, Italijos bei kitų, suteikė jam aukštą politinį lygmenį. Kongresas įsteigė Tribunolą, kurio eigai reikėjo parengti tarptautinės teisės normas atitinkančius dokumentus, o problema būtų nagrinėjama tarptautinės teisės lygmeniu. Jo metu pateikti dokumentai, padedantys įrodyti ne tik asmenų, bet ir valstybinių institucijų kaltę, dar nebuvo skelbti spaudoje. Tribunolas padarė išvadą: Sovietų sąjungoje nusikaltimų vykdytojas buvo Komunistų partija. Ši partija yra ne tik nusikalstama, bet ir represinė organizacija. Ji išpažino nusikalstamą komunizmo doktriną, toleravo, jog smurtu galima gauti valdžią (proletariato diktatūra - smurtas), o įvesta socialinė klasių kova reišė: žudyk tiek, kiek nori. Represijos - tai tiesioginis dalyvavimas atliekant nusikaltimus. SSRS Centro komitetas priėmė nutarimą, jog tiek ir tiek žmonių reikia išstremti, o Lietuvos KP Centro komitetas šį nutarimą vykdė. Todėl šiandien kitaip, kaip represine struktūra, Centro komiteto bei jo padalinių įvardyti negalima. Kalti ir organizatoriai, ir vykdytojai. Šioje knygoje pirmą kartą paskelbti dokumentai, pavardės. Kongresas pirmą kartą apibrėžė sąvoką “kolaborantas”. Teisinis šios sąvokos aspektas: kai žmogus pa-

dar nusikalstamą veiką; antaras - politinis, kai jis savanau-diškais ar asmeniškais sumetimais pasinaudoja politine situacija, priešiška Lietuvos valstybei ir iš to gauna atitinkamą naudą. Tai - politinis kolaboravimas. Moralinis kolaboravimas - kai pateisinas Lietuvos nepriklausomybės praradimas.

Istorikas prof. Antanas Tyla

Mes - 20 amžiaus vaikai. Praėjęs amžius pasauliui davė nemažų pasiekimų moksle, kultūroje, mene, literatūroje. Atrodė, jog tai, kas buvo pasiekta 19 a. pabaigoje bei 20 a., neturėjo palikti vietos žiaurumui. Dar 19 a. marksizmo ideologai kalbėjo: “Komunizmo šmėkla vaikšto po Europą”. Pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui ši šmėkla rado terpę Rusijoje, iš čia išsivystė komunizmo doktrina, kuri, vadovaudamasi smurtu, užėmė valdžią. Rusijoje prasidėjo komunizmo era. Jos kūrėjai ir įgyvendintojai buvo kairysis socialdemokratijos sparnas - bolševikai, 1918 metais pasivadinę komunistais. Komunistai pripažino tai, kas atitiko jų programą, visa kita traktuojama kaip nusikaltimas. Susidarius palankiai geopolitinei padėčiai komunizmas plito - nuo Murmansko iki Kolos pusiasalio ir iki Albanijos, nuo Karibų salų - į kitas Azijos šalis.

Prisiminkime Kongreso dienas Vilniuje. Jo dalyviai dėkojo Lietuvai už šį renginį. Tai buvo Albanijos atstovas, pripažinęs, jog ir šiai valstybei teko išgyventi tą patį genocidą. Visos socialistinio lagerio valstybės, vadovaujant komunizmo citadelei -

Sovietų sąjungai - patyrė tą patį. Šiandien mes jau galime konkrečiai įvardyti komunizmo nusikaltimų suvestines: 95 mln. gyventojų aukų, iš Lietuvos išstremta apytikriai 400 tūkst. žmonių. Tačiau net ši knyga neatskleidžia to, ką bloga genocidas padarė Europos, Lietuvos bei Sovietų sąjungos moralei. Tos moralės rezultatus dabar kiekvienas konkrečiai pajutome ir niekas negalime pasakyti, kada bus galas.

Knygoje “Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas” išspausdinta nemažai naujų faktų apie nusikaltimus ir Lietuvoje, ir kitose šalyse. Man labiausiai įsimintini politinio kalinio Justino Garšvos parodymai Tribunolui, kai jis pateikė medžiagą apie tai, jog ne tik Klepčiūose buvo masiškai žudomi žmonės... Gal būt ateityje išryškės dar daugiau šių nusikaltimų. Kalbant apie šios knygos reikšmę, galime drąsiai pasakyti, jog atskleisti ir joje surašyti komunizmo nusikaltimai labai aktualūs, nes jo daigeliai dar ir šiandien gajūs.

Kažkada maniau, kad toks procesas bus surengtas kur nors Kalugoje ar Riazanėje, deja, nesulaukiau. Lietuva pirmą kartą ryžosi tai padaryti. Gal tai ir yra istorinių paralelių dėsnis.

Tačiau galime ir pasidžiaugti, kad komunizmas ne tik siautėjo, jis visą laiką susidūrė su laisvės kovotojais, kurie neleido jam klestėti...

Galime didžiulis Lietuva ir lietuvių tauta jau vien dėl to, kad ji pirmoji 1941 m. birželio 23 d. sukilo prieš Sovietų sąjungos okupaciją ir paskelbė atkurianti Nepriklausomą Lietuvą. Lietuva buvo pirmoji, sukėlus tautą prieš komunizmo citadelę. Tai komunizmo Kongreso pirmoji sesija. Antroji - Lietuvos partizanų ginkluotoji kova prieš komunistinį režimą - 1944-1953 metai. Po to vyko intelektualinė kova, kai pogrindyje buvo leidžiama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, kiti leidiniai, ir 1990 m. Kovo 11-oji - Nepriklausomybės atkūrimo paskelbimas ir komunizmo citadelės griuvimas. Mūsų ateities veikla: komunizmas reikalauja tolimesnio jo svarstymo ir sprendimų.

Kongrese dalyvavęs Rusijos Dūmos narys S.Kova-

liovas, kalbėjo: “Nesuvokta, neįsisąmoninta kaltė, nešvari ir purvina istorija paprastai veda dar toliau - į tos istorijos recidyvų liūną...” Komunizmas dar gyvas. To neturime pamiršti.

Tikimės sulaukti antrojo Tribunolo

Knygos aptarime kalbėjo istorikai - A.Markūnas, teisės dr. V.Raudeliūnas, Kovo 11-osios Akto signataras A.Endriukaitis, Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos pirmininkas prof. A.Dumčius. Visi akcentavo mintį, jog genocidą, kurį teko patirti mūsų tautai, būtina įteisinti Jungtinių Tautų Organizacijoje. Teisininkai atliko didelį darbą, tačiau darbai dar nebaigti.

LPKTS tarybos pirmininkė V.Briedienė pristatė panevėžiečio A.Šimėno knygą “Bolševizmo byla”:

- Tai komunizmo nusikaltimų Lietuvoje pasmerkimo byla, - sakė ji. - Ši knyga savotiškai įsiterpia į Antikomunistinį kongresą ir Tribunolo procesą, nes joje rašoma apie genocidą Panevėžio apskrityje, įvardijant genocido vykdytojus ir jų pasirinktas kanikinimo priemones.

Knygos autorius A.Šimėnas padėkojo už tai, kad greta tokio vertingo leidinio buvo paminėta ir jo knyga.

- Mano knyga - tai tik menkas šapelis, lyginant su kapitaliniu leidiniu “Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas”, - sakė jis. - Tai trečioji mano knyga. Jei ir šioje auditorijoje, ir tarp Panevėžio krašto skaitytojų “Bolševizmo byla” rado atgarsį, man labai malonu.

Kongreso organizatorių vardu padėkos žodį tarė P.Jakučionis.

- Šios knygos sutiktuvėse buvo pasakyta nemažai konstruktyvių minčių, pastabų. Dėkojame už tai, - sakė P.Jakučionis. - Gal ne viskas pavyko, teko išgirsti vieną kitą priekaištą, jog ne viskas parašyta. Tačiau... Jei viską bandytume aprašyti, nesutiptume nė į dešimt tomų. Visos bylos yra archyvuotos, tad faktai lieka gyvi. Kreipėmės į Tarptautinį Tribunolą, Tarptautinį Žmogaus Teisių Teismą Strasbūre, kad komunizmo nusikaltimų byla būtų tęsiama. Mes pasirengę dirbti tol, kol komunizmas bus galutinai pakirstas.

Parengė
Aušra ŠUOPYTĖ

Pasvalys - Lietuvos pakraštys

Balandžio 13 d. įvyko LPKTS Pasvalio skyriaus ataskaitinė-rinkiminė konferencija.

Į gražiai papuoštą Kultūros rūmų didžiąją salę susirinko nemažas būrys pasvaliečių – mūsų sąjungos ir bendrijos narių. Skyriaus pirmininkas Antanas Sudavičius sugebėjo suburti draugėn ir LPKTS, ir LPKTB narius. Tai puikus glaudaus bendradarbiavimo ir vienybės pavyzdys.

Po pirmininko ataskaitinio pranešimo, padėkos aktyviausiems nariams ir kitų pasisakymų apie laikmečio aktualijas ir ateities uždavinius kalbėjo svečiai: LPKTS koordinatorius Panevėžio apskrityje Algirdas Blažys, LLKS tarybos prezidento pirmininkas Jonas Čeponis, LPKTS Kupiškio skyriaus pirmininkė Stanislava Kazi-

lionienė, Panevėžio skyriaus istorinės grupės vadovas Antanas Šimėnas, Pasvalio dešiniųjų partijų vadovai.

Konferencija praėjo sklandžiai, nors buvo kai kurių nukrypimų nuo reglamento, į ką prašyta atkreipti dėmesį. Naujai išrinktai tarybai linkime ir toliau draugiškai ir vieningai dirbti, ypač kai esame prie rinkimų slenkščio.

Po konferencijos susirinkusiems koncertavo įspūdingas savo meniniu lygiu, skaičiumi ir apranga politinių kalinių ir tremtinių choras, o popietės metu visus linksmino moterų kapela.

Nors Pasvalys – Lietuvos pakraštys, tačiau Pasvalio skyrius ir jo pirmininkas Antanas Sudavičius gali būti veiklos pavyzdžiu ne vienam mūsų sąjungos skyriui.

"Tremtinio" inf.

Išlikime stiprios dvasios

Balandžio 13 d. Kėdainių laisvalaikio ir poilsio centre LPKTS Kėdainių sk. nariai susirinko į ataskaitinį-rinkiminį susirinkimą. Kaip visada, darbas pradėtas tautine giesme ir mirusiųjų pagerbimu. Toliau – ataskaita už ataskaitinį laikotarpį, naujos tarybos rinkimai, ateities planai.

Žvelgiant į susirinkusius – gyvenimo išvargintus, metų naštos slegiamus žmones – negalima nepastebėti jų dvasinės stiprybės, tikėjimo ir vilties. Jų ryžtas dirbti, kovoti už tėvynę, už vaikų ir vaikų vaikų ateitį dar neišblėso.

Balandžio 14 d. Kėdainių raj. Šėtos bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už Adelę Dirsyte, minint 93-iasias jos gimimo metines. Prisiminti visi kentėję, kovoję ir žuvę už Laisvę, už Nepriklausomą

Lietuvą.

Po šv. Mišių bažnyčios šventoriuje buvo šventinamas paminklas Adelei Dirsytei. Kalbėjo draugai, artimieji, bendražygiai. Tautiniai rūbais pasipuošusios merginos skaitė maldas iš A. Dirsytės maldaknygės, parašytos sunkiomis kalinimo sąlygomis. Dalyvavo Šėtos miestelio gyventojai, LPKTS Kėdainių sk. atstovai, Povilo Lukšio kuopos šauliai. Pasiėmus iškilimams buvo aplankyti partizanų kapai Šėtos kapinėse, Šėtos kryžių kalnelis – vieta, kur atėjūnai veždavo ir mesdavo žuvusių laisvės kovotojų kūnus.

Taip buvo pagerbti žuvusieji už tėvynę, o gyvųjų širdyse sužadinta ir sustiprinta viltis bei kovingumo dvasia.

Albinas MISELIS
Kėdainiai

Ne visi likimo plakami palūžta

Balandžio 14 dieną "Ažuolo" vidurinėje mokykloje įvyko Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Prienų skyriaus ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Jame dalyvavo 93 šios sąjungos nariai iš visų rajono seniūnijų, Prienų rajono meras Antanas Gustaitis, savivaldybės administratorius Audrius Narvydas, LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša, Prienų krašto muziejaus direktorius Vytautas Zagurskas, Šaulių sąjungos atstovai.

LPKTS Prienų skyriaus tarybos pirmininkė Dalia Raslavičienė supažindino susirinkusius su atliktais darbais. Apgailestavo, kad laikas į smėlio kalnelį negailestingai pasiima vis daugiau narių. Šiuo metu LPKTS Prienų skyriuje yra 820 žmonių, iš jų tik 150 sumokėjo nario mokesčių.

LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša ir Prienų skyriaus tarybos pirmininkė Dalia Raslavičienė už pasiaukojamą darbą padėkos raštus įteikė labiausiai nusipelnusiems tarybos nariams: Anastasijai Murauskienei, Genovaitei ir Jonui Zaporackams, Alfonsui Mačiuliui, Monikai Banionienei. Bronius Murauskas apdovanotas Lietuvos pasipriešinimo dalyvio kryžiumi ir tai liudijančiu

aktu, kurį pasirašė LPKTS pirmininkas P. Jakučionis ir valdybos pirmininkas A. Lukša.

Revizijos komisijos pirmininkė Birutė Ševalkaitienė pažymėjo, kad finansinių pažeidimų nepadarėta.

Į naują tarybą buvo pasiūlyti ir išrinkti 22 nariai. Po pertraukos su tarybos pasitarimo protokolu susirinkusius supažindino Irena Kazlauskienė. Slaptu balsavimu – balsų dauguma LPKTS Prienų skyriaus tarybos pirmininke išrinkta Dalia Raslavičienė.

– Jau norėjau tarti "sudie", bet teks keturioliktus metus vadovauti šio skyriaus darbui. Darbų nenumatyta daug, bet su energingais tarybos nariais dirbsime aktyviai. Vienas iš pagrindinių darbų – rinkimai į savivaldybę. Jei LPKTS Prienų skyrius nesusitars su kitomis partijomis, tai dalyvaus atskiru sąrašu, – sakė Dalia Raslavičienė.

Prienų rajono meras Antanas Gustaitis ir savivaldybės administratorius Audrius Narvydas susirinkusiems ir jų artimiesiems palinkėjo būti tvirtiems dvasia ir tikėjimu. LPKTS valdybos pirminin-

LPKTS Prienų skyriaus pirmininkė Dalia Raslavičienė

kas Antanas Lukša padėkojo rajono savivaldybei už nuširdų bendradarbiavimą ir supratimą, supažindino su valdybos numatomais renginiais, kvietė atvykti į tradicinę politinių kalinių ir tremtinių dainų šventę Utenoje bei jau tradicine tapusią tremtinių ir politinių kalinių šventę Raseinių rajone, Ariogaloje. Iš Druskininkų atvykusi viešnia - knygos "Brydė išlieka ne tik pievoj" autorė Izabelė Skliutaitė-Navarackienė sakė: "Kad išsaugotume savąjį "aš", prireikia didelių valios pastangų. Vieni likimo plakami palūžta, kiti – grumiasi".

Iš "Naujojo Gėlupio"
Autorės nuotraukos

Nuomone

Praėjusių metų vasarą parengiau projektą "Pažinkime Lietuvą ir jos etnines žemes". Jis buvo pateiktas Kauno miesto švietimo skyriaus vedėjui A. Bagdonui, Kauno apskrities socialinių reikalų, švietimo ir kultūros departamento direktorei V. V. Margevičienei. Projekto maršrutai įvertinti kaip "edukaciniai, turintys auklėjamąją, ugdomąją ir pažintinę reikšmę". Visos Kauno mokyklos gavo projekto medžiagą ir rekomendacijas. Deja, į šį pasiūlymą atsiliėpė vos kelios:

Požiūris į jaunimo auklėjimą

Martyno Mažvydo, Simono Daukanto, Vinco Kudirkos ir Kalniečių. Mano parengtos ekskursijos: "Kauno Arkivyskupijai – 75", "Tauro apygardos partizanų takais", "Požeminė "ab" spaustuvė Domeikavos seniūnijoje", "Aukščiausias Romos Katalikų hierarchas kardinolas V. Sladkevičius – Kauno Garbės pilietis" ir kt., yra teminės, netradicinės, jų metu vyksta susitikimai su dvasininkais, rezistentais,

tremtiniais, kariškiais. Gaila, kad mokyklų vadovams ir pedagogams tokios ekskursijos neįdomios. Juos vilioja tolimi horizontai – užsienio šalyse. Neįdomios ir turizmo firmoms, nes neneša greito ir didelio pelno. Kai pasiūliau turizmo firmai "Minituras" ekskursiją – "Tauro apygardos partizanų takais", atsakymas buvo: "Kas važiuos į tą Garliavą ar Pažerų kaimą? Neapsimoka net skelbimo į laik-

rašty duoti..."

Nenorėčiau komentuoti ar daryti skubotų išvadų apie turizmo firmų darbą. Tik labai nustebino Kauno pedagogų požiūris į patriotinį jaunimo auklėjimą. Šiomis dienomis labai madinga (o gal kam tik naudinga!) kalbėti apie pilietiškumo ugdymą. Norėčiau paklausti, koks užaugs Lietuvos pilietis, jei jis nežinos savo krašto istorijos, pamirš tautos didvyrių var-

dus? Prieš mėnesį LPKTS patalpose įsikūrė individuali įmonė MPĮ "Kelionės". Ji sutiko dirbti pagal šį projektą. Be to, esame paruošę ir naują – "Kultūrinio turizmo plėtra Kaune ir Kauno apskrityje". Mums labai reikalingi iniciatyvūs, neabejingi patriotiniam jaunimo auklėjimui žmonės. Ypač laukiame pedagogų iš visos Lietuvos. Kreiptis: I kab., II a., Laisvės al. 39, LT-3000 Kaunas. Tel. (8-37) 321593. Darbo laikas: I – 13-18 val., II-IV – 10-15 val.
Rima CEPURNIENĖ

Elvyra ŽEIZIENĖ

Paminėtos dvylikos partizanų žūties metinės

Balandžio 12 dieną Pašūlių kaimo miške (Kaišiadorių raj.) buvo iškilmingai atidengtas koplytstulpis dvylikai žuvusių Didžiosios Kovos apygardos partizanų, paminėtos jų žūties metinės. Koplytstulpį palaimino ir kalbą pasakė kunigas Petras Dumbliauskas SDB, iškilmės dalyvavo Kaišiadorių rajono meras Pranas Zaveckas, vicemerai Ignas Prakapas, žuvusiųjų giminės ir artimieji, vietiniai gyventojai ir svečiai, dainavo Antakalnio moterų etnografinis ansamblis. Koplytstulpį savo lėšomis pastatė rumšiškiai Vytautas Markevičius ir Eligijus Morkūnas.

1945-ųjų metų balandžio 12 dieną dvylika Andriaus Zdanevičiaus-Morkos būrio vyrų buvo iš pasalų apsupti NKVD kariuomenės. Trys broliai Zdanevičiai – Pranas-Burokas (g. 1921 m.), Andrius-Morka (g. 1919 m.), Ignas-Serbenta (g. 1925 m.), Vincas Paškauskas-Liepinis, Justinas Janonis, Aleksas

Žuvusiųjų partizanų giminės ir draugai (iš kairės): Zigmas Čiurinskas, Angelė Galinytė-Tomkuvienė, Elena Zdanevičiūtė-Tomkuvienė, Monika Galinytė-Laurinienė, Jonas Galinis
Autorės nuotr.

Ambrasevičius-Šaulys, Andrius Gerunaitis, Kazys Galinis, aštuoniolikmetis gimnazistas Algirdas Laurušonis-Miežis, Jonas Matikas, Aleksandras Verbickas-Berželis ir Aleksas Alionis-Šaulys kovėsi iki paskutinio kraujo lašo, paskutinį šovinį pasilikdami sau.

Livintų-Beištrakio apylinkių miškai driekiasi geležinkelio trikampyje: Kaišiadorys-Kaunas, Kaišiadorys-Jonava. Kareiviai iš reguliariosios sovietų armijos ir tą dieną čia buvo atvežti traukiniu. Tų įvykių liudinininkas Zigmas Čiurinskas, kuris tuo laiku slapstėsi nuo kariuomenės, pasakojo: “1945 metais Guronų kaime esančioje Kordono ciguvoje pas eigulį Aleksą Alionį buvo apsisostojęs Andriaus Zdanevičiaus būrys. Eigulio sodyba buvo atokioje vietoje, vietiniai žmonės – dauguma šių partizanų giminės, todėl vyrai jautėsi saugiai. Ketvirtadienio rytą Aleksas Alionis parbėgęs iš miško pranešė partizanams,

(keliamą į 7 psl.)

Kazys BLAŽEVIČIUS

Lietuviški kryžiai Sibiro šalty...

Sulaukėme fotografijos meno šedevro - Antano Sadecko albumo “Negrižusiems” - apie tremtinių kryžius lietuviškose kapinaitėse Sibire. Išleido Lietuvos katechetikos centro leidykla Kaune.

Albumo autorius 1989-2000 m. surengė devynias ekspedicijas tėvų tremties keliais. Jie rinko informaciją apie tremtinių gyvenimą, darbą ir buitį svetimose žemėse. A.Sadeckas ypač domėjosi kryžiais, kurie puošė tėvynainių Amžinojo poilsio vietą. Į Lietuvą atvežtas kryžius nuo knygnešio Juozo Akelaičio kapo iš Manzurkos kapinių. Prieš 10-12 metų Sibire dar buvo nemažai kapinių, paženklintų lietuviškais kryžiais. Čia stambių tremties ir kalinimo vietų būta apie 1000, o kapinių - apie 800. Kalinimo vietos pasikeitus politikos vėjams pradėtos sąmoningai naikinti, jų vietose kilo miestai, gyvenvietės, atsirado keliai. Ir kapinės pamažėl nyko. Nyksta paskutiniai ženklai, kad ten, Sibiro šalty, gyventa lietuvių...

Gražiai aptvertos, šienaujamos kapinės, sutvarkyti kapai. Tai atliko tremtiniai, stebindami vietinius gyventojus. Teritorija, kur ilsėjosi išėję į Amžinybę, tapo nedidele tėvynės dalele. Į kapines nekeldavo kojos sužvėrėję prižiūrėtojai ir ginkluoti kagiebstai-komendantai.

Kapinių akcentai buvo ir lieka kryžiai ir antkapiniai paminklai, pasižymintys regioniniais etnografiniais meniniais ypatumais. Jų A.Sadeckas aptiko ir Sibire, prie tremtinių kapų. Žemaitiški mediniai kryžiai papuošti kukliais ornamentais, bet kresni, tvirti, kaip ir žemaičiai. Lietuvos lygumų, aukštaičių kryžiai - aukšti ir liekni, lyg tankmės pušys, skleidžia saulės spindulius. Dzūkaiški - įvairnesni, neaukšti arba dideli, dažnai puoš-

ti drožiniais.

Rasta ir metalinių, betoninių kryžių, iš betono pagamintų antkapinių paminklų. Tačiau šiandien, kai nėra kam jų prižiūrėti, ir kryžiai, ir paminklai, be abejo, išnyks. Aptikta puošnių, monumentalių kalto metalo kryžių. Jei visus galima būtų pargabenti į Lietuvą, jie taptų neįkainojama vertybe.

Korbike, netoli Krasnojarsko, ekspedicijos dalyviai 1990 m. rado vietinių lietuvių tvarkingai prižiūrimas kapines. Deja, po 10 metų ir šios kapinaitės buvo apeleistos ir nykstančios. Didžiausios kapinės rastos Birusinske, kur palaidota per 200 lietuvių. Kryžiai ir antkapiniai paminklai čia buvo monumentalūs, pagaminti iš betono ir tapo tarsi architektūros paminklai.

Apie tremtinių dvasinę būseną, neapsakomą tėvynės ilgesį byloja kryžiuose ir paminkluose padaryti įrašai: “Sunkus tau poilsis svetimose žemėse”, “Su širdgėla be tėvynės užgesome mes čia”, “Tėvyne, mielas krašte, ilgesy miriau...”

Albumas “Negrižusiems” - paminklas tiems, kurie ilsisi amžino įšalo žemėje. Jo sudarytojui A.Sadeckui ir ekspedicijos dalyviams belieka padėkoti už tokį unikalią ir pasišventimo pareikalavusį darbą. Mano, kaip skaitytojo, pastebėjimai: albumo turinys nepriekaištingas, tačiau meninis apipavidalinimas galėjo būti “gyvesnis”. Mano galva, jame per daug tamsių tonų, kurie dažnai nustelbia pagrindinę fotografijos mintį. Vienintelė nuotrauka, daryta 1949m., statant kryžius ant J.Akelaičio kapo (35 p.), pateikta taip, kad tik gerai žinantis, kur jis yra, gali fotografijoje pastebėti. O tas kryžius turėjo būti pirmame plane ir gerai matomas...

LGGRT centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Bronė Kriaučiūnienė-Auglytė, ryšininkė, Taujėnų valsč. Ukmergės apskr. Vyčio apyg., Didžiosios Kovos apyg. Stiklo, Vyganto, Tankisto, Šarūno, Plieno būriai 1944-1948 m.

Pranas Leitonas (po mirties), karys, Telšių apskr. Tėvynės apsaugos rinkt. 1944 m.

Antanas Liaudanskas (po mirties), ryšininkas, Girkalnio valsč. Raseinių apskr. Kęstučio apyg. Vaidoto rinkt. Žalgirio būrys 1944-1945 m.

Pranas Mickus (po mirties), sukilimo dalyvis, Ylakių valsč. Mažeikių apskr. 1941 06 22-28; partizanas, Mažeikių apskr. Venckaus būrys 1944-1945 m.

Jonas Mikulevičius (po mirties), partizanas, Alytaus apskr. Dainavos apyg. Dzūkų rinkt. Margio grupė 1947-1948 m.

Pranas Milašius (po mirties), ryšininkas, partizanas, Rietavo raj. Kęstučio apyg. Sidabro būrys 1947-1950 m., 1950 03 - 1950 10

Juozapas Petraitis (po mirties), pogr. organ. narys, Kuršėnų valsč. Šiaulių apskr. LLA 1945 m.

Veronika Račkauskienė-Grubliauskaitė (po mirties), rėmėja, Nevarėnų valsč. Telšių apskr. 1946-1949 m.

Petras Ragėnas (po mirties), partizanas, Antazavės valsč. Zarasų apskr. A.Streikaus būrys 1944-1945 m.

Juozapas Algirdas Rukša (po mirties), partizanas, Pabaisko valsč. Ukmergės apskr. Erelio-Zubraus būrys 1946-1948 m.

Jonas Simaška (po mirties), karys, Ukmergės apskr. Vietinė rinktinė 1944 m.

Vincas Skarbalius (po mirties), šaulys, Skaudvilės valsč. Tauragės apskr. 1932-1940 m.

Antanas Šiurkus (po mirties), partizanas, Papilės valsč. Šiaulių apskr. 1944-1945 m.

Pranciškus Šurkus (po mirties), partizanas, Mažeikių apskr. P.Belecko būrys 1945-1949 m.

Algimantas Tarvydas (po mirties), partizanas, Utenos apskr. 1944-1946 m.

Jokimas Algirdas Toliušis (po mirties), partizanas, Tauragės apskr. Rolando būrys 1950-1952 m.

Vladislovas Tumėnas (po mirties), partizanas, Utenos apskr. 1944-1945 m.

Kazimieras Velička (po mirties), partizanas, Ariogalos valsč. Kėdainių apskr. Kęstučio apyg. Vaidoto rinkt. Žalgirio būrys 1945-1947 m.

(B. d.)

Atsiliepimus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. 31 41 57.

Paminėtos dvylikos partizanų žūties metinės

(atkelta iš 6 psl.)

kad visur pilna kareivių, ir liepė savo žmonai Anei kuo greičiau imti dukrelę ir bėgti iš namų”.

Audronė Alionytė-Petrauskienė pasakojo, jog tuomet jai nebuvo nė šešerių. Mama jai siuvo kažkokį drabužėlį, kai į trobą įbėgo susijaudinęs tėtis ir liepė palikti namus. Mergaitė daugiau savo tėvelio nepamatė...

Antanas Čiurinskas, Pašulių kaimo gyventojas, pasakojo, jog tą dieną mūšis tęsėsi iki pavakarių. Partizanams neliko kitos išeities, kaip tik įsitvirtinti eiguolio sodyboje. Kaime buvo girdėti: “Ignasiau, mesk granatą...”, “Pranai, ugnis...” ir kiti šūksniai. Šūviams

nurimus, enkavėdistai ėmė rinkti sužeistuosius. Juos krovė į iš valstiečių paimtus vežimus ir vežė į Kaišiadoris. Kūnus irgi rinko vežimais...

Partizanų kūnus arkliai traukė prikabinčius už kojų apie tris kilometrus iki Beistrakio, kur sumetė į duobę su vandeniu. Prieš tai vietos gyventojų klausinėjo, ar kurio nepažįsta. Žmonės neišdavė nė vieno. Pranė Zdanevičienė, sukaupusi paskutines jėgas, atėjo atsiveikinti su trimis sūnumis. Paėjusi porą kilometrų atgal sukniubo be žado į juodą arimą...

Kun. Petras Dumbliuskas SDB palaimino didvyriams pastatytą stogastulpį su Jėzaus Nazariečio skulptūra

ir ragino nepamiršti šventos partizanų aukos, nesuteršti jų atminimo.

Buvęs DKA partizanas Augustinas Švenčionis pasakojo Andriaus Zdanevičiaus būrio žūties aplinkybes. Šio būrio vyrai pridengė kitą būrį, kuris sėkmingai atsitraukė.

Po minėjimo buvo applanckytas broliškas partizanų kapas Pašulių kapinėse. Čia jie buvo iškilmingai, su ginklų salvėmis palaidoti savo kovos draugų - DKA partizanų. 1989 metais Kaišiadorių Sąjūdžio iniciatyva čia pastatytas ažuolinis kryžius, kurio autorius - tremtinys tautodailininkas Algirdas Šalkauskas.

Knygos

“Laisvės kovų archyvas”-31

Išleistas jau 31-asis “Laisvės kovų archyvo” tomas. Atsiminimų ir liudijimų skyrelyje rašoma apie partizanų vadą V.Montvydą-Žemaitį. Autorė - Irena Montvydaitė-Giedraitienė. Tai Vakarų Lietuvos partizanų kovų epizodai, gyvų liudininkų prisiminimai. Juos pateikė buvę politiniai kaliniai, V.Montvydo-Žemaičio bendražygiai, jį pažinojusieji - J.Urniežius, P.Bagdonas, J.Bielskytė-Kavaliauskienė, A.Pipiraitė, K.Kasiulaitis, S.Rimkus bei kiti.

Apie pokario neramumus ir ryšius su Vakarų Lietuvos partizanais minėtis dalijasi medicinos m. dr. mikrochirurgas M.Vitkus, partizanus slaugiusi ir jiems daug padėjusi politinė kalinė M.Jonkutė-Vyšniūnienė, E.Ivanauskaitė-Ennukson, A.Laurinavičiūtė-Dabašinskienė ir kiti. Doc. K.Strazdas pateikia išsamią partizanų pulkininko J.Šibailos, vadovavusio rytų Lietuvos partizanams, biografiją. E.Pakalniškytė pasakoja skaudžią Pakalniškių šeimos istoriją ir savo išgyvenimus. Aprašomi Aukštaitijoje vykusiu pokario kovų epizodai, prisiminimai iš kalėjimo kamerų bei tremties.

Skyrelyje “Kalėjimai, lageriai” V.Meškauskas ir B.Juknevičius aprašo, kaip buvo elgiamasi su kaliniais, tremtiniais “pačioje humanišiausioje” sovietų šalyje. Tik humoristinės partizanų dainos ir eilėraščiai sukelia šypseną. Pabaigoje spausdinama asmenvardžių ir vietovardžių rodyklė. “LK archyvas” gausiai iliustruotas fonuotraukomis, svarbesnių dokumentų faksimilėmis.

Asta ŠAUKĖNAITĖ

Skelbimai

Balandžio 26 d. (penktadienį) Kaišiadoryse vyks Didžiosios Kovos apygardos “A” rinktinės partizanų ir ryšininkų rinkiminis susirinkimas. 10 val. Kaišiadorių katedroje bus aukojamos šv. Mišios. Kviečiame dalyvauti.

Kviečiame

Balandžio 27 d. 6 val. “Ryga. Aqvalandija – vandens atrakcionų parkas”. Kaina 49 Lt.

Balandžio 27 d. 9 val. “Poilsis “Vėrigynės” sodyboje Lekėčiuose”. Kaina 15 Lt. Už papildomą 10 Lt mokestį – pietūs iš ekologiškai švarių produktų.

Balandžio 27 d. 8 val. “Daugyvenės kultūros istorijos muziejus – draustinis”. Baisogalos, Raudondvario, Burbiškės dvarai. “Mažosios Rumšiškės”. Pašilių stumbrynas. Kaina 31 Lt.

LPKTS šeimų nariams 10 procentų nuolaida. Registruotis tel. (8-37) 321593 arba adresu: 1 kab., II a., Laisvės al. 39, Kaune. I – 13-18 val., II-IV ir VI – 10-15 val.

Gegužės 2 d. 15 val. LPKTS salėje, Laisvės al. 39, gyd. Irena Pajarskienė skaitys įvadinę paskaitą “Gamta – sveikatos šaltinis. Nauji netradiciniai gydymo būdai”.

Įėjimas nemokamas.

Gegužės 4 d. Kauno karininkų ramovės salėje įvyks LLKS respublikinė ataskaitinė konferencija. 10 val. šv. Mišios Iguolos bažnyčioje, 11 val. konferencijos pradžia. Apžvelgsime problemas, numatysime tolimesnės LLKS veiklos gaires.

Kviečiame dalyvauti visus buvusius partizanus ir kovų dalyvius. Turėkite LLKS nario pažymėjimą. **LLKS valdyba**

Gegužės 11 d. (šeštadienį) maloniai kviečiame į renginį “Dainavos apygardos partizanų kovų takais”. 10 val. Senosios Varėnos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius Lietuvos partizanus.

Kelionės maršrutą skelbsime kitame “Tremtinio” numeryje.

LPKTS Varėnos skyrius

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Julius Vališevičius 1933-2002

Gimė Joniškio raj., Darginių k., ūkininko šeimoje. 1949 m. su tėvais, jaunesniais broliu ir sesute ištremtas į Irkutsko sritį, Tulūno rajoną. Palaidotas Radviliškio kapinėse.

LPKTS Radviliškio skyrius

Mykolas Baškauskas 1921-2002

Gimė Kurėjų k., Žemaitkiemio valsč., Ukmergės apskr. 1941 m. sausio mėn. pasipriešinimo pogrindžio organizacijos narys, 1941 m. birželio sukilimo dalyvis, 1943-1944 m. Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos narys, partizanas. 1944 m. suimtas, bet 1945 m. pavyko pabėgti. Svetima pavarde gyveno Radviliškio raj., veikė pogrindyje. 1949 m. areštuotas, nuteistas 25 m. 1956 metais grįžo į Lietuvą. Buvo Šaulių sąjungos, LLKS narys. Suteiktas kario savanorio statusas, apdovanotas Kūrėjų savanorių medaliu.

Palaidotas Ukmergės karių kapinėse. Nuoširdi užuojauta artimiesiems.

DK apyg. partizanai

Viktoras Burdulis 1924-2002

Gimė Suvalkų apskr., Lenkijoje. Ten baigė pradžios mokyklos 4 klases. 1944-1945 m. perėjo KGB saugomą sieną ir prisijungė prie Lazdijų ginkluotosios pogrindinės organizacijos. Buvo suimtas, nuteistas. Kalėjo Komijoje, Vorkutoje. Po 9 metų grįžo į Lietuvą, reabilituotas. Palaidotas Garliavos Jonučių kapinėse.

Valerija Lukoševičiūtė-Tumasonienė 1916-2002

Gimė Miroslavo valsč., Vovų k. 1934 metais ištekėjo už ūkininko Vlado, gyveno Mankūnų k., augino 8 vaikus. 1948 05 22 šeima ištremta į Sibirą, Irkutsko sr., Čeremchovą. 2 dukros pasislėpė ir liko Lietuvoje. Sibire gimė dar 4 vaikai (2 mirė). 1957-1958 m. šeima grįžo į Lietuvą. Atstatė sodybą Mankūnų k. Jai buvo suteiktas Motinos-didvyrės vardas. Nuo 1993 m. – LPKTS Alytaus sk. narė.

Palaidota Miroslavo kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukras, sūnus ir artimuosius.

LPKTS Alytaus skyrius

Monika Perlytė-Preleikienė 1930-2002

1949 03 25 ištremta su 3 mažametėmis sesutėmis, be tėvų iš Miroslavo valsč., Revų k., Alytaus raj., į Irkutsko sr. Tremtyje ištekėjo už tremtinio Jono, sulaukė 2 dukrelių ir sūnaus. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Apsigyveno tėviškėje. Abu su vyru – LPKTS Alytaus sk. nariai nuo 1992 m.

Užjaučiame vyrą, dukreles ir sūnų.

LPKTS Alytaus skyrius

Paulina Česnavičienė 1915-2002

1948 05 22 ištremta į Irkutską. Jos vyras – politinis kalinys mirė lageryje. Ji ištremta su 8-erių metų sūneliu Sigitu. Sugrįžo į Lietuvą 1960 m. Apsigyveno Alytuje. Abu su sūnumi 1991 m. įstojo į LPKTS.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų su šeima.

LPKTS Alytaus skyrius

Šeštoji respublikinė tradicinė tremtinių dainų ir poezijos šventė “Leiskit į tėvynę” vyks birželio 8 d. Utenoje. Rengėjai